

Okt 1969

UKLASSIFICERET

Pressen og flådens sammensætning.Chefen for Søværnet berigtiger artikel i Aarhus Stiftstidende.

Forsvarskommissionen af 1969 skal som bekendt drøfte værne-
nes og dermed også flådens sammensætning.

Løsrevne betragtninger om disse problemer, specielt vedro-
rende flådens større skibe, er desuagtet i den senere tid fremkommet
i dagspressen.

En artikel, som måtte vække opsigt i Søværnet (SVN), frem-
kom den 3. oktober i Aarhus Stiftstidende. Det hedder heri:

"Det danske søværn har aldrig tidligere bygget så kostbare
enheder som de to fregatter PEDER SKRAM (adopteret af Århus by) og
HERLUF TROLLE, der har kostet noget i retning af 200 mill. kroner, og
begge fregatter er fra søkyndig side blevet mødt med en hård kritik.

PEDER SKRAM, der er det sidste fartøj, der leveres til Dan-
mark under det dansk-amerikanske "cost-sharing" program, var på grund
af visse ulemper ved skibet oplagt i over et år ved Holmen i Køben-
havn, og selv om en række fejl er rettet både ved dette fartøj og
HERLUF TROLLE, betegner søkyndige stadig fartøjerne som uheldige og
uhyggelige i hårdt vejr.

Det danske søværn har aldrig tidligere måttet oplægge et
fartøj af PEDER SKRAMs størrelse. Fregatterne menes ikke at have svæ-
ret til forventningerne. De første alvorlige miserer viste sig i 1966,
da PEDER SKRAM havde været præsenteret for de amerikanske militære
myndigheder. Turen tilbage over Atlanten var et mareridt for de næsten
400 ombordværende. Skibsskroget rystede så meget, at mange af mariner-
ne var bange for den lange rejse. Efter i et år at have været oplagt
skulle skibets sødygtighed være blevet bedre.

Søværnet siger om de alvorlige anklager mod fregatten, at
det var første gang et skib af denne størrelse er bygget. PEDER SKRAM
er en prototype, bygget ved Helsingør Skibsværft, og ved bygningen
var der simpelthen ikke taget hensyn til de kraftige gasturbiner om-
bord.

Gasturbiner i et orlogsskib var aldrig tidligere set, og

././.

det var dyrt for det danske samfund, der har måttet betale, hvad det har kostet at have Søværnets "guldklump" PEDER SKRAM oplagt i over et år."

Foranlediget heraf fandt Chefen for Søværnet (CH SVN) at måtte sende bladet følgende kommentar:

"Chefen for Søværnet
p.t. fregatten PEDER SKRAM
den 8. oktober 1969.

Hr. redaktør.

For et par dage siden blev jeg opmærksom på en artikel i Aarhus Stiftstidende den 3 okt under den iøjnefaldende overskrift "Søværnets dyre guldklump".

Det er med undren og beklagelse, jeg har læst denne artikel. Med undren, fordi indholdet i alt væsentligt er fejlagtigt og tilmed stærkt vildledende, og med beklagelse, fordi Deres journalist, så vidt jeg har kunnet få oplyst, ikke har søgt nærmere informationer hos kompetent søværnsmyndighed - f. ex. Søværnets operative Kommando, Århus - da han folte sig tilskyndet til at fremkomme med omhandlede postulater.

De oplysninger og kritiske betragtninger, som tillægges de i artiklen nævnte "søkyndige", stemmer ikke med de rapporter og vurderinger, jeg er i besiddelse af eller har kendskab til.

Lad mig her først nævne, at prisen for fregatterne for nærværende er beregnet til ca. 78 - og ikke noget i retning af 100--mill. kr. pr. skib, og lad mig i øvrigt fremføre følgende kommentarer:

Grunden til PEDER SKRAMs oplægning efter ca. 1 års tilfredsstillende prøvetogt med reduceret besætning, var ikke nogen fejl ved skib eller udstyr, men forsinket leverance af elektronisk apparatur. Søværnet ønskede naturligvis ikke at bekoste bemanning for alt apparatur var installeret og planlagte garantieftersyn afholdt.

Oplægning af større skibe er desuden ikke noget usædvanligt. Det sker i overensstemmelse med årlige udrustningsplaner.

De to fregatter kan absolut betegnes som gode søskibe. På prøveturen til USA i 1966 kom PEDER SKRAM som håbet ud i særdeles hårdt vejr, og skibets søgenskaber betegnedes derefter på grundlag af såvel instrumentvisninger som fast personels vurderinger som u-

påklagelige. To mindre havariet, som ikke kan betragtes som overraskende under de givne omstændigheder, viste det hensigtsmæssigt at ændre en tankkonstruktion og en ekspansionssamling i dækhuset. Skibet har nyligt uden besvær løbet fuld kraft i vindstyrke 10 - d.v.s. stærk storm - i Kattegat og Skagerrak.

Mareridt for de ombordværende har jeg ikke hørt om, men her er måske tale om forveksling af usovantes søsyge. Der var i øvrigt kun 152 mand og ikke 400 om bord på rejsen til USA.

Med hensyn til rystelser er det almindelig kendt, at så godt som alle skibe har en "rystefart", som man ved afpasning af maskinomdrejninger m.v. søger at undgå.

Gasturbinernes installation og anvendelse var planlagt fra første projektstadiet, og maskinanlægget har indfriet alle forventninger og mere til, hvilket bl.a. har vakt interesse i udlandet.

Foranlediget af de misforståelser som øjensynligt foreligger, vil jeg herved gerne indbyde Deres journalist - og i øvrigt hvilke medarbejdere De måtte ønske at udpege - til at aflægge besøg i PEDER SKRAM og her modtage orientering, herunder besvarelse af spørgsmål om skibet.

Lad mig i øvrigt for en ordens skyld tilføje, at rådighed over sødygtige og udholdende skibe i en kritisk situation vil være en af forudsætningerne for, at danske myndigheder kan opnå sådanne militære informationer, som vil muliggøre realistisk situationsvurdering og sikre den handlefrihed, enhver regering må ønske sig. Der er således ikke tale om "prestigeskibe", men om et naturligt og nødvendigt led i dansk maritimt forsvar.

Med venlig hilsen

S. Thostrup"

Med hensyn til spørgsmålet om flådens sammensætning har CH SVN i øvrigt ved flere lejligheder resumeret sin generelle opfattelse således:

Flådens sammensætning bestemmes - foruden af hensynet til foreliggende maritime opgaver - af geografiske, nautiske, klimatologiske og teknologiske faktorer.

De forsvarsopgaver, som umiddelbart foreligger for flåden, er i første række at følge fremmed aktivitet til søs og at varsle, såfremt unormale og farlige hændelser indtræffer, således at danske myndigheder i tide kan vurdere situationen og reagere derefter. Derudover skal flåden være rede til under sanspil af rådige våbensystemer og un-

././.

der udnyttelse af geografiske forhold at bekæmpe sovarts angreb på vore kyster og invasion af dansk territorium samt beskytte skibsfarten til og mellem landsdelene. Endelig påhviler der Søværnet en række særlige opgaver, såsom fiskeriinspektion, søopmåling og stationstjeneste, herunder søredningstjeneste.

Danske farvandes karakter gør det naturligt, at flåden sammensættes af lette fartøjer med vægt på udnyttelse af torpedoer og miner samt fremtidigt også af missiler.

Vejr- og sigtbarhedsforhold såvel som taktiske og teknologiske faktorer gør det imidlertid nødvendigt, at de lette og specialiserede enheder suppleres med og støttes af større og alsigt udrustede skibe med stor udholdenhed.

UKLASSIFICERET

Strengt krav til slædepatruljen SIRIUS' personel.

For tiden indkaldes ansøgninger fra personel, der ønsker at komme i betragtning ved udvælgelsen af SIRIUS Hold 1970.

Kravene til ansøgernes fysiske og psykiske tilstand er større. F.eks. er kunstige tænder eller ægteskab ikke foreneligt med denne særlige Grønlands-tjeneste!

For den endelige udvælgelse foretages, gennemgår ansøgerne en forskole af ca. 5 måneders varighed. Den begynder med et kursus på den norske hærskoles vinterskole og fortsætter med uddannelse i København, på Holmen og ved Hærens Infanteri- og Ingeniør-skoler. Ved forskolens afslutning vælges blandt eleverne de befalingsmænd, der skal gøre tjeneste i Nordøstgrønland fra juli 1970 til september 1972.

Efter forskolen og før afrejsen til Grønland pakker personalet selv de årlige forsyninger til patruljen. Det er en praktisk foranstaltning, idet der kun opsendes et skib om året til Nordøstgrønland. Mangler eller fejl ved det leverede er personalet således selv ansvarlige for.

Slædepatruljens operationsområde er den ubeboede del af Østgrønland nord for Scoresbysund, en kystlinje på over 12.000 km, der overvåges ved hjælp af rejser med hundeslæde om vinteren og motorbåd om sommeren. Årligt tilbagelægger den enkelte patruljemand over 3.000 km gående på ski ved siden af slæden. Personalet må forvente at skulle være på patrulje i halvdelen af året, og da klimaet er højarktisk med temperaturer til $+50^{\circ}$ og området har mørketid i op til 4 måneder,

././.

er det forståeligt, at der kræves noget særligt af ansøgere til SIRIUS.

UKLASSIFICERET

Assistance til overlevelsesøvelse.

Flyverkommandoen har bedt SVN om assistance i Flyvevåbnets overlevelsestræning på åbent vand for flyvende personel. Øvelsen finder sted fra 27. oktober til 7. november og fra 17. til 21. november. Den kaldes BIKINI 1969.

Søværnskommandoen (SVK) har sagt ja til at hjælpe med fartøjer og frømandsuddannet personel i samme omfang, som det var tilfældet ved en tilsvarende øvelse i fjor.

UKLASSIFICERET

Undervandsbådseskadren til Karlskrona.

SVK har indstillet, at enheder af Undervandsbådseskadren (UBE) i lighed med tidligere år foretager udslusningsøvelser i den svenske marines udslusningsanlæg i Karlskrona.

I forbindelse med opholdet er det endvidere hensigten at gennemføre magnetiske målinger af depotskibet HENRIK GERNER på den svenske marines målebane samme sted.

Depotskibet vil medtage 5 oversergenter/sergenter og 2 menige fra undervandsbåden NARHVALENS designerede besætning.

Efter svensk ønske er desuden indstillet, at personel fra Søværnets Dykkerskole - ca. 15 mand - umiddelbart før udslusningsøvelsernes påbegyndelse gennemgår en uges instruktorkursus ved den svenske dykkerskole - ca. 15 mand - umiddelbart før udslusningsøvelsernes påbegyndelse gennemgår en uges instruktorkursus ved den svenske dykkerskole for at kunne virke som hjælpeinstruktører under UBE udslusningsøvelser.

Besøget i Karlskrona skal finde sted fra 20. oktober til 1. november.

UKLASSIFICERET

Udmærkelser til SVN helikopter-personel.

Solojtnant 1 S.Vestergaard Andersen og solojtnant 1 af reserven (NA) V.Sørensen er vendt tilbage fra flyveuddannelse i USA.

Uddannelsen, som foregik ved den amerikanske marines flyve-

././.

skole i Pensacola i Florida, omfatter 5 trin, hvoraf det første trin er grundlæggende flyveteori, de følgende tre trin flyvning med fastvinget fly samt videregående teori, og endelig sidste del den egentlige helikopteruddannelse.

Soløjtnant Vestergaard Andersen har under uddannelsen opnået så gode teori- og flyvebedømmelser, at han på hvert af de sidste fire uddannelsesstrin er blevet udvalgt til "Student of the Week". Som understregning af den store konkurrence kan oplyses, at udvælgelsen i andet og tredje trin foregik imellem henholdsvis 520 og 406 elever. Herudover er soløjtnant Vestergaard Andersen blevet udvalgt til "Flight Support Student of the Week" for bedste resultat ved forberedelsesundervisningen til andet trin, samt placeret på "The Captain's List of Honor Students" for ved afslutningen af teoriundervisningen at have opnået et gennemsnit over 63,85 point. Soløjtnanten opnåede 64,60 point. Endelig blev soløjtnant Vestergaard Andersen udvalgt som "Academic Training Student of the Month" i marts 1969.

Så vidt bekendt har ingen tidligere elever på flyveskolen opnået denne række af udmærkelser.

Ligeledes har soløjtnant V.Sørensen udmærket sig ved at blive nr. 1 i sin klasse under første trin af uddannelsen samt placeret på "The Captain's List of Honor Students" for at have opnået et gennemsnit på 64,38 point.

UKLASSIFICERET

DREJØ på målings-opgaver.

Universitetets Institut for fysisk oceanografi har bedt SVK om tilladelse til - i fortsættelse af tidligere forsøg - at gennemføre oceanografiske målinger i Øresund fra en af SVN enheder.

SVK planlægger at gennemføre målingerne fra 27. oktober til 8. november med anvendelse af orlogskutteren DREJØ. Måleområdet omfatter Øresund fra Kullen til Falsterbo.

Under målingerne vil DREJØ medtage civile medarbejdere fra universitetet.

UKLASSIFICERET

NARHVALEN og DELFINEN til Kiel.

SVK har indstillet, at undervandsbådene NARHVALEN og DELFINEN

././.

sant depotskibet HENRIK GERNER aflægger rutinemæssigt besøg i Kiel fra 10. til 15. november.

Besøget ønskes gennemført for udførelse af trykprøver for undervandsbådene ved Marinearsenalet i Kiel. NARHVALEN skal desuden have indstilling af afmagnetiseringsanlæg.

UKLASSIFICERET

Minorholdet har travlt.

Flådestation Frederikshavns minorhold har haft usædvanlig mange udrykninger i sidste kvartal. Minorholdet har måttet rykke ud 41 gange, hvoraf 7 aktioner var negative.

De mange udrykninger og rutinemæssig afhentning af sprængstoffer o.l. hos politi og strandfogeder inden for flådestationens område har resulteret i kørsel på 10.000 km.

Man kan tilføje, at personalet får set sig om i fødrelandet. Udrykningerne strækker sig over hele Jylland fra Sønderborg til Skagen.

UKLASSIFICERET

Premier for indsendte rationaliseringsforslag.

Fem rationaliseringsforslag, der er indsendt jf. Kundgørelse for Forsvaret B.7-1968, har fået tildelt præmier.

De fem præmietagere er:

Grovsmed O.Jørgensen,

Sominevåsenets (SMV) civile værksteder,
en gave til en værdi af indtil 300,- kr. efter selvvalg, som præmie for et forslag til anvendelse af bukkeværktøj til fremstilling af U-bøjler, som er en del af wireklemmer.

Arbejdsmand K.Petersen,

Ammunitionsværkstederne på Holmen,
en præmie på 1.000,- kr. for et forslag til rationalisering af fremstillingen af 37 mm og 57 mm salutammunition.

Korporal J.Brix,

Inspektionsskibet INGOLF,
en præmie på 500,- kr. for et forslag til anvendelse af plasticfolie i steder for papir på hessian til skydeskiver.

././.

Elektriker K.T.A.Møller,

SMV civile værksteder,

en præmie på 500,- kr. for et forslag til anvendelse af et af ham konstrueret måleudstyr til kontrolmåling af ledningsforbindelser i et kabel med mange tråde.

Arbejdsmand O.R.Nielsen,

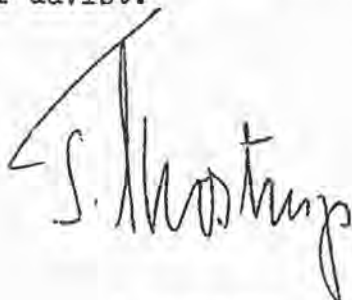
Ammunitionsværkstederne på Holmen,

en præmie på 700,- kr. for et forslag til anvendelse af et af ham konstrueret værktøj til brug ved udtagning og indføring af krudt gennem fængskruehullet i visse typer patronhylstre.

Forslagene er alle antaget til præmiering og nogle allerede iværksat med godt resultat.

Desuden er en forslagsstiller blevet præmieret med en gave til en værdi af indtil 200,- kr. for indsendelse af 3 rationaliseringsforlag, der, skønt ikke antaget, vidner om særlig interesse hos den pågældende for sit arbejde.

SVK skal hermed udtale sin påskønnelse af det initiativ, forslagsstillerne har udvist.

S.Thestrup